

Saeima ir pieņēmusi un Valsts prezidents izsludina šādu likumu:

Grozījumi Konkurences likumā

Izdarīt Konkurences likumā (Latvijas Republikas Saeimas un Ministru Kabineta Ziņotājs, 2001, 22. nr.; 2004, 10. nr.; 2008, 9., 24. nr.; 2009, 14., 194. nr.; 2013, 188. nr.; 2015, 107. nr.; 2016, 104. nr.) šādus grozījumus:

1. 1. pantā:

papildināt pantu ar 2.¹ punktu šādā redakcijā:

"2¹) **karteļa vienošanās** - konkurentu vienošanās, kuras mērķis ir kavēt, ierobežot vai deformēt konkurenci [iepirkuma vai pārdošanas cenu vai citu tirdzniecības nosacījumu, tai skaitā saistībā ar intelektuālā īpašuma tiesībām, noteikšana vai koordinēšana, ražošanas vai pārdošanas kvotu sadale, tirgu un klientu sadale, tai skaitā piedalīšanās vai nepiedalīšanās konkursos vai izsolēs vai vienošanās par šīs darbības (bezdarbības) noteikumiem, importa vai eksporta ierobežošana vai pret konkurenci vērstas darbības attiecībā uz citiem konkurentiem];";

papildināt pantu ar 7.¹, 7.² un 7.³ punktu šādā redakcijā:

"7¹) **netiešais pircējs** - fiziskā vai juridiskā persona, kas nevis tieši no pārkāpēja, bet gan no tiešā pircēja vai kāda turpmāka pircēja ir iegādājusies precis, uz kuru attiecas konkurences tiesību pārkāpums, vai precis, kas iegūta vai kas sastāv no šādām precēm;

7²) **pārkāpējs** - tirgus dalībnieks vai tirgus dalībnieku apvienība, kas ir pārkāpusi konkurences tiesības;

7³) **pārmaksa** - faktiski samaksātās cenas un tās cenas starpība, kāda pastāvētu, ja konkurences tiesību pārkāpuma nebūtu bijis;";

papildināt pantu ar 8.¹ punktu šādā redakcijā:

"8¹) **tiešais pircējs** - fiziskā vai juridiskā persona, kas tieši no pārkāpēja ir iegādājusies precis, uz kuru attiecas konkurences tiesību pārkāpums;";

2. Izslēgt 7. panta pirmās daļas 6. punktā vārdu "aizsardzības".

3. Izteikt 12.¹ panta pirmo daļu šādā redakcijā:

"(1) Iecietības programma tirgus dalībniekam ļauj par slepena karteļa vienošanās atklāšanu, kas veikta neatkarīgi no citiem kartelī iesaistītajiem tirgus dalībniekiem un sadarbībā ar konkurences iestādi tās izmeklēšanā, kā arī brīvprātīgi sniedzot sev zināmo informāciju par karteli un savu lomu tajā, saņemt atbrīvojumu no naudas soda vai naudas soda samazinājumu."

4. Papildināt 20. panta pirmo daļu ar teikumu šādā redakcijā:

"Lietas par šā likuma un Eiropas Savienības konkurences tiesību pārkāpumu un zaudējumu atlīdzināšanu izskata Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesa."

5. 21. pantā:

izteikt pirmo daļu šādā redakcijā:

"(1) Persona, kura cietusi zaudējumus konkurences tiesību pārkāpuma dēļ, ir tiesīga prasīt un saņemt no

pārkāpēja zaudējumu atlīdzību, tai skaitā atrauto peļņu un procentus no dienas, kad zaudējumi radušies, līdz dienai, kad samaksāta zaudējumu atlīdzība, lai nodrošinātu tādu stāvokli, kāds personai būtu bijis, ja konkurences tiesību pārkāpums nebūtu izdarīts. Ja konkurences tiesību pārkāpuma radīto zaudējumu apmēru praktiski nav iespējams noteikt vai ir pārmērīgi grūti precīzi noteikt, tiesa nosaka zaudējumu apmēru, pamatojoties uz lietā esošajiem pierādījumiem.";

papildināt pantu ar jaunu otro daļu šādā redakcijā:

"(2) Konkurences tiesību pārkāpums šīs nodaļas izpratnē, ceļot zaudējumu atlīdzināšanas prasības, ir Konkurences likuma pārkāpums vai Līguma par Eiropas Savienības darbību 101. vai 102. panta, vai attiecīgās dalībvalsts konkurences tiesību aktu pārkāpums. Dalībvalsts konkurences tiesību akti ir akti, kuru galvenais mērķis ir tāds pats kā Līguma par Eiropas Savienības darbību 101. un 102. pantam un kurus piemēro vienā un tajā pašā lietā paralēli Eiropas Savienības konkurences tiesību aktiem saskaņā ar Padomes 2002. gada 16. decembra regulas (EK) Nr. 1/2003 par to konkurences noteikumu īstenošanu, kas noteikti Līguma 81. un 82. pantā (Dokuments attiecas uz EEZ) 3. panta 1. punktu, neietverot tiesību aktus, ar ko nosaka kriminālsodus fiziskajām personām, izņemot gadījumus, kad šādi kriminālsodi ir līdzekļi, ar kuriem tiek izpildīti konkurences noteikumi, kas attiecas uz tirgus dalībnieku.";

uzskatīt panta līdzšinējo otro daļu par trešo daļu;

papildināt pantu ar ceturto, piekto, sesto, septīto, astoto un deviņo daļu šādā redakcijā:

"(4) Pārkāpēji ir solidāri atbildīgi par zaudējumiem, kas radušies kopīgi izdarīta konkurences tiesību pārkāpuma dēļ, izņemot šā panta piektajā un septītajā daļā minētos gadījumus.

(5) Mazs vai vidējs uzņēmums ir atbildīgs par nodarītajiem zaudējumiem tikai attiecībā pret saviem tiešajiem un netiešajiem pircējiem vai piegādātājiem, ja tas atbilst šādiem nosacījumiem:

1) tā tirgus daļa konkrētajā tirgū visā konkurences tiesību pārkāpuma laikā bija mazāka par pieciem procentiem;

2) šā panta ceturtajā daļā minētās solidārās atbildības piemērošana neatgriezeniski apdraudētu tā ekonomisko dzīvotspēju un izraisītu šāda uzņēmuma aktīvu pilnīgu vērtības zudumu.

(6) Šā panta piektajā daļā minētais uzņēmums neattiecas uz pārkāpēju, kurš iepriekš ir izdarījis konkurences tiesību pārkāpumu vai kurš organizējis vai vadījis konkurences tiesību pārkāpumu vai piespiedis citus tirgus dalībniekus izdarīt konkurences tiesību pārkāpumu.

(7) Pārkāpējs, kurš iecietības programmas ietvaros ir atbrīvots no naudas soda, ir solidāri atbildīgs par nodarītajiem zaudējumiem:

1) tikai saviem tiešajiem vai netiešajiem pircējiem vai piegādātājiem;

2) citām personām, kuras nav tā tiešie vai netiešie pircēji vai piegādātāji, tikai tad, ja pilnu zaudējumu atlīdzību nav iespējams iegūt no pārējiem tirgus dalībniekiem, kas piedalījās konkurences tiesību pārkāpuma izdarīšanā.

(8) Pārkāpējs, kurš solidārās atbildības ietvaros ir atlīdzinājis nodarītos zaudējumus personai, kura cietusi zaudējumus, ir tiesīgs no jebkura cita pārkāpēja prasīt atbilstošu atlīdzību. Minēto atlīdzību nosaka, ņemot vērā konkrētā pārkāpēja atbildības pakāpi par konkurences tiesību pārkāpuma rezultātā nodarītajiem zaudējumiem.

(9) Atbilstošās atlīdzības apmērs, ko pārkāpējs, kurš iecietības programmas ietvaros ir atbrīvots no naudas soda, sniedz citiem pārkāpējiem, nedrīkst pārsniegt to zaudējumu apmēru, kādu viņš nodarījis saviem tiešajiem vai netiešajiem pircējiem vai piegādātājiem. Ja atbilstošās atlīdzības apmērs, ko minētais pārkāpējs sniedz citiem pārkāpējiem, attiecas uz zaudējumu atlīdzību citām personām, kuras nav pārkāpēja tiešie vai netiešie pircēji vai piegādātāji, sniedzamās atbilstošās atlīdzības apmēru nosaka, ņemot vērā minētā pārkāpēja atbildības pakāpi par konkurences tiesību pārkāpuma rezultātā nodarītajiem zaudējumiem."

6. Papildināt VI nodaļu ar 21.¹, 21.², 21.³, 21.⁴ un 21.⁵ pantu šādā redakcijā:

"21.¹ pants. Pārmaksas pārvešana

(1) Šā likuma 21. panta pirmajā daļā minētās tiesības attiecas arī uz tiesībām saņemt atlīdzību par negūto peļņu sakarā ar pilnīgu vai daļēju pārmaksas pārvešanu. Pārmaksas pārņemto daļu tiesa ir tiesīga noteikt aplēses veidā. Tiesības uz zaudējumu atlīdzību pārmaksas pārvešanas rezultātā attiecas arī uz pārkāpējam veiktajām piegādēm.

(2) Ja atbildētājs, atbildot uz prasību, norāda, ka prasītājs visu konkurences tiesību pārkāpuma rezultātā radušos pārmaksu vai tās daļu ir pārņēmis uz citām personām, viņam ir pienākums to pierādīt.

(3) Ja zaudējumu atlīdzināšanas prasījuma pastāvēšana vai piespriežamās atlīdzības summa ir atkarīga no tā, vai un kādā mērā pārmaksa ir pārņemta uz prasītāju, prasītājs no lejupeņā piegādes ķēdes posma pierāda pārmaksas pārņemšanas faktu un apmēru. Prasītājam ir tiesības lūgt tiesu izprasīt pierādījumus no atbildētāja vai trešās personas

Civilprocesa likumā noteiktajā kārtībā.

(4) Uzskatāms, ka netiešais pircējs ir pierādījis, ka uz viņu tika pārnesta pārmaksa, ja netiešais pircējs pierāda, ka:

1) atbildētājs ir izdarījis konkurences tiesību pārkāpumu;

2) konkurences tiesību pārkāpums atbildētāja tiešajam pircējam ir radījis pārmaksu un

3) netiešais pircējs ir iegādājies preces, uz kurām attiecas konkurences tiesību pārkāpums, vai preces, kas ir iegūtas vai kas sastāv no šādām precēm.

(5) Šā panta ceturtā daļa neattiecas uz gadījumiem, kad atbildētājs var pierādīt, ka pārmaksa uz netiešo pircēju netika pārnesta vai netika pārnesta pilnā apmērā.

21.2 pants. Dažādos piegādes ķēdes posmos esošu prasītāju zaudējumu atlīdzināšanas prasības

Lai izvairītos no tā, ka dažādos piegādes ķēdes posmos esošu prasītāju zaudējumu atlīdzināšanas prasības rada vairākkārtīgu atbildību vai pārkāpēja atbildības neesību, tiesas, kurās celtas zaudējumu atlīdzināšanas prasības, novērtējot, vai ir izpildīts pierādīšanas pienākums, kas izriet no šā likuma 21.¹ panta otrās, trešās, ceturtās un piektās daļas piemērošanas, ņem vērā:

1) zaudējumu atlīdzināšanas prasības, kuras attiecas uz vienu un to pašu konkurences tiesību pārkāpumu, bet kuras ir cēlušies citos piegādes ķēdes posmos esoši prasītāji;

2) nolēmumus, kas pasludināti attiecībā uz šā panta 1. punktā minētajām zaudējumu atlīdzināšanas prasībām;

3) publiski pieejamu informāciju par konkurences tiesību pārkāpumu.

21.3 pants. Strīdu izšķiršana ar izlīgumu un izlīguma ietekme uz turpmākām zaudējumu atlīdzināšanas prasībām

(1) Kamēr notiek konkurences tiesību pārkāpuma izraisīta strīda izšķiršana vienošanās ceļā, lai noslēgtu izlīgumu, noilguma termiņš zaudējumu atlīdzināšanas prasības celšanai tiek apturēts. Noilguma termiņa apturēšana attiecas vienīgi uz pusēm, kuras ir vai bija iesaistītas vai pārstāvētas strīda izšķiršanā, lai noslēgtu izlīgumu.

(2) Ja konkurences tiesību pārkāpuma izraisīts strīds tiek izšķirts, noslēdzot izlīgumu, attiecīgās zaudējumu atlīdzināšanas prasības apmērs tiek samazināts par izlīgumu noslēgušā pārkāpēja daļu.

(3) Izlīgumu noslēgusī persona, kas cietusi konkurences tiesību pārkāpuma dēļ, jebkuru atlikušo zaudējumu atlīdzināšanas prasījuma daļu var vērst tikai pret izlīgumu nenoslēgušajiem pārkāpējiem. Izlīgumu nenoslēgušie pārkāpēji nav tiesīgi prasīt iemaksu par atlikušo daļu no izlīgumu noslēgušā pārkāpēja.

(4) Ja vien izlīgumā nav skaidri noteikts pretējais, izlīgumu noslēgusī persona, kura cietusi konkurences tiesību pārkāpuma dēļ, var prasījuma atlikušo daļu vērst pret izlīgumu noslēgušo pārkāpēju, ja no izlīgumu nenoslēgušajiem pārkāpējiem zaudējumu piedziņa nav iespējama.

(5) Nosakot iemaksas summu, ko viens no pārkāpējiem var atgūt no jebkura cita pārkāpēja atbilstoši viņu atbildības pakāpei par konkurences tiesību pārkāpuma radītajiem zaudējumiem, tiek ņemti vērā jebkādi zaudējumi, kas ir atlīdzināti, ievērojot iepriekšēju izlīgumu, kuru noslēdza attiecīgais pārkāpējs.

21.4 pants. Noilguma iesākums un noilguma tecējuma apturēšana

(1) Noilguma termiņu zaudējumu atlīdzināšanas prasības celšanai sāk skaitīt ar to dienu, kad konkurences tiesību pārkāpums ir beidzies un prasītājs zina vai bija pamats uzskatīt, ka viņš zina:

1) par pārkāpēja rīcību un to, ka pārkāpums ir konkurences tiesību pārkāpums;

2) ka konkurences tiesību pārkāpuma dēļ viņam ir nodarīti zaudējumi;

3) pārkāpēja identitāti.

(2) Noilguma tecējums tiek apturēts uz laiku, kamēr konkurences iestāde izvērtē konkurences tiesību pārkāpumu, uz kuru attiecas zaudējumu atlīdzināšanas prasība. Noilguma tecējuma apturēšana beidzas gadu pēc tam, kad lēmums par pārkāpumu ir stājies spēkā un kļuvis nepārsūdzams vai minētās darbības izbeigtas citādi.

21.5 pants. Pierādījumu izprasīšana zaudējumu atlīdzināšanas lietās par konkurences tiesību pārkāpumiem

(1) Konkurences iestāde tiesai, kas izskata lietu par zaudējumu atlīdzināšanas prasību par konkurences tiesību pārkāpumiem, iesniedz turpmāk norādītos pierādījumus tikai pēc tam, kad konkurences iestāde ir izbeigusi lietas

izpēti:

- 1) ziņas, kuras persona sagatavojusi speciāli konkurences iestādes vajadzībām;
- 2) ziņas, kuras konkurences iestāde ir sagatavojusi un nosūtījusi pusēm;
- 3) atsauktos izlīguma iesniegumus.

(2) Ja tiesa zaudējumu atlīdzināšanas lietās par konkurences tiesību pārkāpumiem izprasa pierādījumus no Konkurences padomes lietas materiāliem, Konkurences padome pēc savas vai tiesas iniciatīvas ir tiesīga sniegt atzinumu par prasījuma samērīgumu un ietekmi uz konkurences tiesību efektīvu piemērošanu."

7. Izslēgt 34. panta nosaukumā un tekstā vārdu "aizsardzības".

8. Papildināt likumu ar informatīvu atsauci uz Eiropas Savienības direktīvu šādā redakcijā:

"Informatīva atsauce uz Eiropas Savienības direktīvu

Likumā iekļautas tiesību normas, kas izriet no Eiropas Parlamenta un Padomes 2014. gada 26. novembra direktīvas 2014/104/ES par atsevišķiem noteikumiem, kuri valstu tiesībās reglamentē zaudējumu atlīdzināšanas prasības par dalībvalstu un Eiropas Savienības konkurences tiesību pārkāpumiem."

Likums stājas spēkā 2017. gada 1. novembrī.

Likums Saeimā pieņemts 2017. gada 5. oktobrī.

Valsts prezidents *R. Vējonis*

Rīgā 2017. gada 19. oktobrī